

POPCENSUUR IN CHINA IS EEN SPEL

'I wanna get dirty', zingt Cristina Aguilera, Britney hijgt I'm a Slave for U en Eminem scheldt zijn vriendinnetje verrot in zijn songteksten. Niet zo gek hè, dat MTV wel eens het bekende piepje laat horen. Die censuur is heel normaal. Maar in China gaat de censuur wel heel erg ver. Soms belanden artiesten zelfs in de gevangenis. Bands blijven in China onzeker over hoe ver ze kunnen gaan.

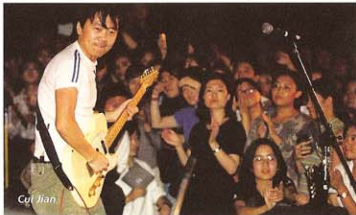
Door Arno Hegemans

"Er zijn strenge regels bij de censuur van popmuziek in China. Toch knijpt Big Brother regelmatig een oogje toe. Popcensuur in China is vaak een kat en muis spel. Je weet nooit hoe de Communistische Partij reageert", vertelt Jeroen de Kloet. Hij heeft een onderzoek gedaan naar de censuur in de Chinese rockmuziek.

Chinese rock komt uit het 'culturele' noorden (Peking) en Chinese pop uit het 'commerciële' zuiden (Hong Kong en Taiwan). Er is een strengere censuur voor rockmuziek omdat dit genre een opstandig imago heeft. Maar ook pop moet eraan geloven. Jeroen: "Zangeres Anita Mui, een soort Chinese Madonna, mocht na de release van haar gewaagde single 'Bad Girl' begin jaren negentig een tijdje niet meer optreden. Ah Mei zong over de Democratische Partij in Taiwan en werd ook enige tijd verboden."

Studentenopstand

Voorbeelden genoeg van gecensureerde artiesten.

Cui Jian

Begin jaren negentig mocht ook rockveteraan Cui Jian niet meer spelen. Zijn song 'Ik heb helemaal niets' was het strjldend van de Chinese studenten tijdens hun opstand op het Plein van de Hemelse Vrede in Peking in 1989. Jongeren herkendden zich in zijn teksten over individualiteit, liefde en seksualiteit. Alles wat over politiek of seks gaat moet door de censuurmolen, ook de buitenlandse muziek. Een staatsbedrijf vertaalt alle songteksten naar het Chinees, waarna de censor beoordeelt of ze 'deugen'.

Toch is China geen dictatuur meer zoals tijdens het communisme. De Chinese Communistische Partij

heeft weliswaar alle touwtjes nog stevig in handen, maar onder druk van economische hervormingen is ze steeds milder. "De censuurregels zijn versoepeld sinds in 1998 een nieuwe mediawet is aangenomen", vertelt Jeroen. "Chinezen zijn economisch en sociaal vrijer dan ooit. Individualiteit onder jongeren lijkt steeds gewoner. Maar er is nog geen persvrijheid of vrijheid van meningsuiting."

'Uiterst voorzichtig'

Begin jaren negentig is er een omslag gekomen onder jongeren vertelt de Chinese student Jim (28). Jim, geboren en getogen in Peking, wil niet met zijn echte naam in Frontaal 'omdat de

Chinese regering een hele slechte relatie heeft met Amnesty International'. Voordat hij vorig jaar China verliet om in Amsterdam te gaan studeren, was hij ambtenaar. Hij is bang geen baan meer te vinden als hij met zijn echte naam in Frontaal komt. Daarom is hij 'uiterst voorzichtig'.

"Sinds 1990 houden Chinese jongeren zich niet meer bezig met politiek. Ze zijn eerder geïnteresseerd in een goede baan en geld verdienen. Er is nog wel een politieke undergroundbeweging actief in China", maar die heeft nauwelijks nog betekenis."

Volgens de student uit Peking kent China alleen nationale, door de overheid gecontroleerde, radio- en tv-stations waar DJ's een scala aan (niet-)Westerse platen draaien. "CD's en video's van Madonna zijn gewoon te koop," zegt Jim. "Wat niet te krijgen is, zijn albums met een (anti-Chinese) politieke boodschap en pornografisch materiaal. En natuurlijk zijn drugs streng verboden, dus ook teksten die daarover gaan."

Zelfcensuur

Bands doen ook aan zelfcensuur, door riskante woorden in songteksten te verdoezelen. Zo kwam punkband The Fly door de censuur heen door het woord 'sex' (xing) te veranderen in 'heart' (xin); en 'making love' (zuo ai) te vervangen door 'loving wrongly' (cuo ai). Het is een spel. Fans en autoriteiten hebben het trucje meteen door. Maar er wordt geen regel overtreden.

De Chinese autoriteiten hebben geleerd dat muziek verbieden averechts kan werken. Onderzoeker

REUTERS/CHINA PHOTO

Anita Mui

Jeroen de Kloet: "De zanger van punkband 69 hoopte zelfs dat hij problemen zou krijgen met censuur, want dat staat lekker cool." Bands die 'straf' krijgen omdat ze te ver zijn gegaan, zijn juist in.

Piraten-cd's

Voor een artiest is het erger om niet meer te mogen optreden. "Het maakt niets uit of er een verbod is op je cd. De Chinese markt brengt de Piraten-cd's uit", vertelt Jeroen. "De overheid heeft nauwelijks

grip op deze bloeiende handel in illegale cd's."

De overheid werkt grote stadionconcerten tegen uit angst voor samentochten van jongeren. Minder vrees is er voor kleinschaliger undergroundconcerten. Een nieuwe bron om Westerse muziek te krijgen is het internet. Maar ook daar is controle, want de overheid maakt het downloaden van 'bepaalde' muziek onmogelijk.